

Aan: Raad van State, te 's Gravenhage
Kiesraad, te 's Gravenhage
Centraal Stembureau van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek

CC: Gemeenteraden Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek
Burgemeester en Wethouders Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek
Alle 11 politieke partijen deelnemende aan deze herindelingsverkiezingen
Minister-president Mark Rutte (Minister van Algemene Zaken)
Ministerie van Algemene Zaken
Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Ronald Plasterk
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Bestuur, Democratie en
Financiën, Afdeling Bestuurlijke Inrichting en Democratie
Minister van Buitenlandse Zaken en (toekomstig) Europees commissielid Frans Timmermans
Europees parlement
Tweede Kamer der Staten Generaal, vaste commissie voor Binnenlandse Zaken
Eerste Kamer der Staten Generaal
Commissaris van de Koning Gelderland Clemens Cornielje
Provinciale Staten van Gelderland
Gedeputeerde Staten van Gelderland
Alle overige gemeenteraden van herindelingsverkiezingen, evenals haar Burgemeester en
Wethouders, evenals haar Centraal Stembureau, evenals haar deelnemende politieke
partijen: 's-Hertogenbosch, Oss, Alkmaar, Nissewaard en Krimpenerwaard
De leden en geïnteresseerden van de pressiegroep Eerlijke Verkiezingen
Media (*via persbericht*)

Groesbeek / Lent (Nijmegen), 10 oktober 2014

**Betreft: Bezwaar in de zitting van Centraal Stembureau voor
herindelingsverkiezingen Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek.
Bezwaar tegen de manier van lijstnummertoekenning en haar procedure.**

Geachte volksvertegenwoordiger, ambtenaar, openbaar orgaan,

Op 10 oktober 2014 was het moment dat de kandidatenlijsten en lijstnummering werd vastgesteld door het Centrale Stembureau in het kader van de herindelingsverkiezingen. Zo ook in Groesbeek voor de voormalige gemeenten Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek. Tijdens deze openbare zitting was hét moment om bezwaar te maken in aanloop naar de verkiezingen.

Herindelingsverkiezingen zijn een interessante casus. Het zijn gemeenteraadsverkiezingen voor een nieuw openbaar orgaan: de nieuwe gemeente. Hierdoor worden alle politieke partijen op gelijke voet behandeld en dat is merkbaar omdat alle partijen moeten voldoen aan de borgstelling á €225 (H12) en ondersteuningsverklaringen (H4) moeten voorleggen. In Groesbeek zijn er 20 ondersteuningsverklaringen nodig per partij. Ook zal er gelijktijdig een referendum plaatsvinden en kan het bijvoorbeeld tot *gemeente Berg en Dal* vernoemd worden in 2016.

Dit is een andere situatie dan hoe de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 zijn verlopen en de verkiezingen van 2010. Hier werd onderscheid gemaakt tussen ‘nieuwe’ en ‘gezetelde’ partijen. De politieke partijen in de raad zijn vrijgesteld van de borgstelling (H12) en verkrijgen van ondersteuningsverklaringen (H4). Wat relevant is dat deze vrijstelling niet van toepassing is bij herindelingsverkiezingen, zoals die van Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek.

Deze interpretatie van de Kieswet, deels overgenomen in de wet-Ahri, is samen te vatten als “bij een nieuw openbaar orgaan, zijn alle politieke partijen nog niet vertegenwoordigt in dat orgaan, dus met dezelfde rechten en plichten als een ‘nieuwe’ partij” en daarmee gelijke monniken, gelijke kappen.

Tijdens de openbare zitting van het Centrale Stembureau werd (zoals het hoort) eerst de geldigheid van de kandidaatslijsten vastgesteld en de lijstverbindingen bevestigd. Hierna volgde de lijstnummer-toewijzing. Op de procedure hiervan volgde het bezwaar. In Groesbeek werden de eerste 7 plaatsen toegekend aan de politieke partijen in volgorde van stemaantallen bij de vorige verkiezing, uitgebracht voor alleen de gemeente Groesbeek. Hierna werden de laatste 4 plaatsen toebedeeld door middel van loting.

Het bezwaar gaat over de ongelijke toekenning van lijstnummers, gevolgd door het verzoek om te loten voor alle 11 lijstnummers en partijen. De gedachte hier achter is dat de Kieswet leidend is en dat binnen de eerder genoemde interpretatie moet worden gekeken naar de gelijkheid van partijen. In die zienswijze van de Kieswet is er geen vorige verkiezingsuitslag, dus ook niet te beroepen op uitslagen van een vorige verkiezing. Bij een herindeling is van belang dat alle gemeenten en hun raden op gelijke voet met elkaar kunnen werken en is bevoordeling van de partijen uit de organiserende voormalige gemeente in strijd met de gelijke voet, zoals artikel 3 en 4 van de Grondwet belooft.

Na enige tijd in de behandeling van het bezwaar kwam de initiële reactie terplekke vanuit de voorzitter (burgemeester Keereweer) dat het bezwaar niet-ontvankelijk is omdat de bezwaarmaker geen ingezetene is van de herindelingsgemeente. Hierop reageerde deze door de aanwezigen te vragen of er iemand is die het bezwaar wil overnemen, wat gebeurde.

De tweede reactie die volgde is dat er werd verwezen naar de wet Ahri, dat deze de procedure van lijstnummertoeewijzing zo voorschrijft. Ambtelijk kan het Centrale Stembureau dan ook niet anders handelen, want ze voert immers de wet uit. Althans [artikel 55.4 van de Ahri](#) (achterhaald tijdens het typen van deze brief). Het bezwaar is (als het goed is) verwerkt opgenomen in het proces verbaal.

De vragen die ik U wil stellen is:

- Welke wet is leidend bij (deze) verkiezingen?
- Welke prioriteit heeft welke wet?
- Hoe verhouden de volgende wetten zich tot elkaar: Kieswet, Ahri, Awb, Grondwet.
- Welke interpretatie/overeenstemming moet de wet Ahri hebben van de Kieswet? Is deze interpretatie éénduidig en consistent?
- Is in het kader van die éénduidig consistente interpretatie noodzaak om daadwerkelijk alle politieke partijen op gelijke voet te behandelen? Dus als een ‘nieuwe’ partij voor het nieuwe bestuursorgaan, waardoor alle partijen moeten loten om een lijstnummer.

- Ben je als burger die de overheid controleert geen belanghebbende wanneer je niet binnen de betreffende grenzen van het openbaar lichaam woont? Ook wanneer je dit namens een landelijk opererende niet-gouvernementele organisatie doet?

Hopelijk doet deze brief aanzetten tot denken en handelen. Vooral wanneer u inziet hoe simpel de oplossing is: alle partijen zouden moeten meeloten.

met oprechte groet,

bezwaar overgenomen door,

Sent G. Wierda
voorzitter Eerlijke Verkiezingen

Frits Ankringa
Groesbeek

P.S. gezien het bestaan van “obscure” wetsartikelen – zoals Ahri 55.4 en meerdere beperkingen in de Awb –, dat het uitvoeren van de wet bestaat uit het vinden/gebruiken van deze obscure artikelen, is rechtsgang bij de Raad van State per definitie overbodig en de te maken kosten van griffierechten niet waard. Als niet-meester-in-de-rechten-burger sta je machteloos, afgewimpeld voordat je bezwaar inhoudelijk wordt behandeld. Daardoor is het onhaalbaar om via die weg de democratische kwaliteit te verbeteren. Daarentegen zijn schriftelijke vragen in potentie wel vruchtbaar. Bij “oneerlijke” wetsartikelen moet de verandering komen vanuit (positieve) wetswijzigingen vanuit de Staten der Generaal. Het terplekke maken van het bezwaar bij het Centraal Stembureau creëert urgentie voor de casus.

Bijlagen (2):

- [‘Bezwaarschrift voor de Kiesraad, ingediend na de verkiezingen voor het Europees Parlement 2014.’](#)
- leestekst petitie-aanbieding [“Nederland heeft meer Democratie nodig”](#), Tweede Kamer, 2 september 2014